

niebędący, których jednak wszystkich chuć i wola do tych niżej opisanych rzeczy jest nam dobrze z sejmików powiatowych, które ten siem^a walny lubelski uprzedzili^b, wiadoma, tak jakoby się też tu właśnie imiona ich wszystkich włożyły i pieczęci zawiesiły.

7. Oznajmujemy^c tym to listem naszym wszem ninie i na potym będącym ludziom, do których jedno wiadomości ten list nasz przydzie^d, iż my, mając ustawicznie przed oczyma powinność naszą przeciw ojczyźnie swej sławnej Koronie^e polskiej, którejsmy wszystkę^f pocziwość, ozdobę, pożytek pospolity, a nawięcej umocnienie od niebezpieczeństwa tak wewnętrznego, jako zewnętrznego, opatrzyć powinni, bacząc też przy tym i przed oczyma mając chwalebny a obojemu narodowi barzo należny związek i społeczność, przez przodki swe niegdy z obywatelami na on czas Wielkiego Księstwa litewskiego na wieczne czasy za spólnem a listownem^g obudwu narodów zezwoleniem uczynioną i listy, pieczęciami, przysięgami, czciami obojej strony umocnioną i przez niemały czas uprzejmością a statecznością obojej strony dzierzaną, lecz potem za ziemi a zawisnemi czasy niejako zatrudnioną, zawzdyśmy tak my, jako przodkowie nasi, o tem myśleli i pany swe, tak sławnej pamięci Zygmunta, jako i szczęśliwie na ten czas obiema narodom, polskiemu i litewskiemu, panującego pana a pana Zygmunta Augusta krole polskie przez niemały czas upominali i prośbami naszymi do tego wiedli, aby nam z powinności swej pańskiej a krolewskiej jako zwierzchni a jedni obudwu narodów panowie do egzekuciej a skutku tak spisow spólnych, jako innych praw i przywilejow naszych, które na ten związek i na tę społeczność z pany i ziemiami Wielkiego Księstwa litewskiego jeszcze od pradziada JKMości, także i za Aleksandra krola, my z Wielkim Księstwem litewskim^h mamy, z łaski a zwierzchności swej dopomoc, a to, co się z tej społeczności wykroczyło, w swą rezę wstawić raczyli, zwiodłszyⁱ nas z pany radami i innemi stany Wielkiego Księstwa litewskiego spólnie na jedno miejsce^j do wykonania tej to chwalebnej a obojemu narodowi pożytecznej sprawy, jako o tej sprawie uniej akta i konstytucje, deklaracje^k i recessy sejmow, po te^l czasy będących, jaśnie omawiają. Jakoż jednak za łaską miłego Boga, który społeczność i jedność miłuje, a który krolestwa, państwa i rzeczypospolite po wszystkim^m świecie w osobnej swojej opiece mieć raczy, a za łaską też pana swego, szczęśliwie na ten czas nam panującego pana a pana Zygmunta Augusta krola polskiego etc. wyżej mianowanego, tośmy na koniec za uprzejmem staraniem swym odzierzeli, iż przodkiem w Warszawie na sejmie roku tysięcznego pięćsetnego sześćdziesiątego trzeciegoⁿ złożonym, a potym w Parczewie^o roku tysięcznego pięćsetnego sześćdziesiątego czwartego^p, zjechawszy się z stany Wielkiego Księstwa litewskiego, niemałyśmy wstępkiem do naprawienia tego to^q zjednoczenia i tej po części naruszonej uniej uczynili, namawiając między sobą z oba^r stron i utwierdzając^s artykuły do tej uniej należące. Które artykuły iż tam na on czas prze krotkość czasu i przez inne gwałtowniejsze potrzeby Rzeczypospolitej obojogo^t narodu spólnemi spisy naszymi z stany Wielkiego Księstwa litewskiego warowane być nie mogły, przeto tego wolniejszego czasu zjechawszy się na ten sejm^u spólny do Lublina na dzień dwudziesty trzeci^v mie-

148. ^a M. i VL. sejm. ^b H. K. i VL. uprzedzili. ^c H. i K. Oznajmujem ^d H. K. i VL. przydzie. ^e VL. Korony. ^f M. H. i K. wszystkę. ^g M. H. K. i VL. spólnym a listownym. ^h M. H. K. i VL. Wielkim Księstwem litewskim. ⁱ M. H. K. i VL. zwiodłszy. ^j M. H. i K. miejsce. ^k H. K. i VL. i deklaracje. ^l M. H. i K. ty. ^m M. H. K. i VL. wszystkim. ⁿ M. H. K. i VL. 1563. ^o M. i VL. Parczowie, H. i K. Parcowie. ^p M. H. K. i VL. 1564. ^q Brak w H. K. i VL. ^r H. K. i VL. obu. ^s VL. potwierdzając. ^t H. K. i VL. obojga. ^u H. i K. sejm. ^v M. dwudziestego trzeciego, H. K. i VL. 23.

siąca grudnia w roku przeszłym tysięcznego pięćsetnego sześćdziesiątego ósmego^a, przez JKMość za zezwoleniem oboich rad polskich i litewskich złożony i do tego czasu jednostajnie dzierzany i kontynuowany, takieśmy niżej opisane traktaty i namowy między sobą uczynili, któreśmy za łaską Bożą do tego końca i do tej konkluzji za zgodnym i jednostajnym obojej strony zezwoleniem i spólnym spisaniem, niwczym nie derogując recessowi warszawskiemu^b i inszym przywilejom, przywiedli. Z czego bądź Panu Bogu w Trójcy jedynemu^c chwała wieczna, a królowi JMości z łaski Bożej panu a panu Zygmuntowi Augustowi dzięki nieśmiertelna^d, zacnej też Koronie polskiej i Wielkiemu Księstwu litewskiemu sława i ozdoba na wiekuiste czasy.

2. Naprzód, iż aczkolwiek były stare spisy przyjaźnielstwa, sprzymierzenia, pomnożenie i lepszy sposób Rzeczypospolitej, tak Korony polskiej, jako i Wielkiego Księstwa litewskiego czyniące etc., wszakoż iż się nieco w nich widzi być różnego od dobrego i szczerzego braterstwa dufania, przeto dla mocniejszego spojenia spójnej i^e zajemnej miłości braterskiej i w wiecznej obronie obudwu państw społecznej, niewątpliwej wiary braterskiej, czasy wiecznymi ku chwale Bożej, JKMości, z wiecznym podziękowaniem godnej sławie i tychże obudwu nazacniejszych, polskiego i litewskiego^f, narodów i też ku rozszerzeniu^g niezamierzonej i wiecznej czci, ozdobie, okrasie, zmocnieniu, uczciwości, zacności i majestatu spólnego wiecznemu rozszerzeniu^h, one stare sprzymierzeniaⁱ ponowili i umiarkowali w tym wszystkim^j, jako niżej opisano.

3. Iż już Krolestwo polskie i Wielkie Księstwo litewskie jest jedno nierozdzielne i nieróżne ciało, a także nieróżna ale jedna spólna Rzeczpospolita, która się ze dwu państw i narodów w jeden lud zniosła i spoiła.

4. A temu obojemu narodowi żeby już wiecznymi czasy jedna głowa, jeden pan i jeden król spólny rozkazywał, który spólnymi głosy od Polaków i od Litwy obran, a miejsce^k obierania w Polsce, a potem^l na Krolestwo Polskie pomazany i koronowany w Krakowie będzie. Ktoremu obieraniu wedla^m przywileju Aleksandrowegoⁿ niebytność której strony przekazać niema, abowiem powinnie et ex debito rady i wszyscy^o stany Korony polskiej i Wielkiego Księstwa litewskiego wzywane być mają.

5. Obieranie i podnoszenie wielkiego księdza^p litewskiego, które przedtym osobno bywało w Litwie, aby już tak ustało, żeby i znak żaden albo^q podobieństwo na potem^r nie beło^s, z ktoregoby się okazało albo^t znaczyło podnoszenie albo^u inauguracja wielkiego księdza^v litewskiego. A iż tytuł Wielkiego Księstwa litewskiego i urzędy zostawają, tedy przy obieraniu i koronacji ma być zaraz obwołany królem polskim i tenże wielkim księdzem^w litewskim, ruskim, pruskim, mazowieckim, żmudzkiem, kijowskim, wołyńskim, podlaskim, inflandskim^x.

6. Successio JKMości naturalis et haereditaria, jeśli by JKMości i komukolwiek z przyczyny jakiegokolwiek w Księstwie^y Litewskim^z służyła, niema już wiecznymi czasy przeszkadzać tego spólku i zjednoczenia obojga narodów i obieraniu spólnego jednego pana, której JKMość Koronie wiecznymi czasy odstąpił, nie wąpiąc w tym i to też sobie

148. ^a M. H. K. i VL. 1508. ^b Inne teksty jedynemu. ^c Or. nieśmiertelna. ^d M. H. K. i VL. 2. ^e H. K. i VL. polskich i litewskich. ^f H. K. i VL. rozszerzeniu. ^g M. przymierzenia, H. i K. sprzymierzenia. ^h M. wszystkim, H. K. i VL. wszystkim. ⁱ M. i VL. miejsce, H. i K. miejsce. ^j M. H. K. i VL. potym. ^k M. wedle. ^l VL. wszystkie. ^m H. K. i VL. księstwa. ⁿ VL. abo. ^o M. H. K. i VL. potym. ^p M. H. K. i VL. było. ^q H. K. i VL. książęciana. ^r W H. i K. końcówki, z wyjątkiem podlaskiem. ^s VL. wszystkie, na im. ^t H. K. i VL. w Wielkim. ^u M. H. K. i VL. litewskim.

148. ¹ Ob. wyżej nr. 91. ² Ob. wyżej nr. 82.

warując, żebyśmy ani samej osoby JKMości, ani potomstwa własnego, jeśli by JKMości które Pan Bog dać raczył, nie zgołocili, ale żeby podciw^a a stanowi jego^b przystojne od Rzeczypospolitej opatrzenie miało, jeśli by na Krolestwo nie było wzięte, a wszakoż nie czyniąc żadnej dismembracji koronnej^c, o czym w deklaracji JKMości^d i w recesie sejm^eu^f walnego warszawskiego^g dostateczniej jest opisano i obwarowano.

7. A przy koronacji nowego króla mają być przez króla koronowanego przy-
siężone i zaraz confirmowane na jednym^h liście i jednemiⁱ słowy na wieczne czasy prawa, przywileje i wolności poddanych wszystkich obojga narodów i państw tak złączonych.

8. Sejmny i rady ten oboj narod ma zawždy mieć spolne koronne pod krole^m polskim^g, panem swym, i zasiadać tak panowie między pany osobami swemi, jako posłowie między posły, i radzić o spolnych potrzebach tak na sejmie, jako i^h bez sejmu, w Polsce i w Litwie.

9. Też aby jedna strona drugiej była radą i pomocą, aby JKMość prawa, przywileje, tak wszem ziemiamⁱ i narodom, tak Korony polskiej, jako i^j Wielkiego Księstwa litewskiego^k i ziemiamⁱ do nich należącym, wszelakiem^l pismem nadane przywileja^m i prawa od wszech przodków JKMości i od JKMości samego, z dawnych czasow i od poczęcia uniej wszem wobec i każdemu z osobna jakimkolwiekⁿ sposobem nadane, i wolności, dostojenstwa, prerogatywy, urzędy wszystkie^o obojga narodu^p całe i nieporuszone zachował, wszystkie^q prawa, sądy, wysady^r, stany książęce i familje słacheckie^s przerzeczonych narodow, uchwały sądowne zdawna do tego czasu zachować każdemu stanu i^t mocnie i nieporuszenie.

10. Przysięgi rad, dygnitarzow, urzędnikow, starost^u narodu litewskiego i przedniejszych domow ludzi, którzy by je czynić mieli, przy mocy zostać mają, jakośmy też i sami sobie spolnie, tak przywilejami, jako spolnym spisaniem na sejmie warszawskim^v spolnym zostawili tym wykładem^w, iż na potym wszystkie^x takowe przysięgi królowi koronowanemu i Koronie polskiej czynione być mają, także około przysięg trzymania spiszkow pospolitych zachować się ma i statecznie sobie trzymać wedle przywileju Aleksandrowego^y.

11. Też we wszystkich^z przeciwnościach spolną pomocą my obojego narodu pralaci^z, rady, barones i wszystkie^{aa} stany pomagać sobie mamy wszystkimi^{bb} siłami i możliwościami, jako spolnej radzie pożytecznie i potrzebnie będzie się zdało, szczęśliwe i przeciwne^{cc} rzeczy za spolne rozumiejąc i wiernie sobie pomagając. Foedera aut pacta albo^{dd} zmowy i przymierza z postronnemi narody wedle spolnej zgody warszawskiej na potem^{ee} żadne czynione ani stanowione, żadni też posłowie w rzeczach ważnych do obcych stron poselani^{ff} być nie mają, jedno za wiadomością i radą spolną obudwu narodow, a przymierza albo^{gg} stanowienia z ktorymkolwiek narodem przedtym uczynione, ktore by były^{hh} szkodliwe ktorej stronie, dzierzane być nie mają.

148. ^a H. K. i VL. pocziwne. ^b W VL. brak. ^c VL. Korony. ^d M. sejmie. ^e M. H. K. i VL. jednym. ^f M. i VL. jednymi. ^g M. H. K. i VL. polskim. ^h W VL. brak. ⁱ VL. ziemiom. ^j W M. brak. ^k H. K. i VL. Wielkiemu Księstwu litewskiemu. ^l M. H. K. i VL. wszelakim. ^m H. K. i VL. przywileje. ⁿ M. H. K. i VL. jakimkolwiek. ^o VL. wszystkie. ^p M. narodow. ^q M. wszystkie, VL. i VL. wszystk e. ^r V. wysady. ^s M. H. i VL. slacheckie, VL. szlacheckie. ^t Brak u H. K. i VL. ^u H. i K. starostw, VL. starostow. ^v M. H. K. i VL. warszawskim. ^w VL. dokladem. ^x H. i K. wszystkie, M. i VL. wszystkie. ^y VL. wszystkich. ^z H. i K. prelaci. ^{aa} H. i K. wszystkie, M. i VL. wszystkie. ^{bb} M. wszystkimi, VL. wszystkimi. ^{cc} VL. potrzebne. ^{dd} M. i VL. abo. ^{ee} M. H. K. i VL. na potym. ^{ff} M. H. K. i VL. posylani. ^{gg} VL. abo. ^{hh} V. bely.

148. ¹ Ob. wyżej nr. 90. ² Ob. wyżej nr. 91. ³ Ob. wyżej nr. 82.

12. Moneta tak w Polsce, jako i^a w Litwie, ma być za spólną radą uniformis et aequalis in pondere et grano et numero peciarum et inscriptione monete, co ku skutkowi przywieść JKMość jest powinien i^a potomkowie JKMości będą powinni.

13. Cła, myta wszystkie^b w Polsce i w Litwie, ziemskie i wodne, jakimkolwiek^c imieniem nazwane, tak krolewskie, jako^d słacheckie^e, duchowne i miejskie^f, JKMość znosić raczy, iżby już exnunc żadnego cła nie brano na potym wiecznych czasow od duchownych, od świeckich ludzi słacheckiego^g stanu i od ich poddanych od rzeczy którychkolwiek własnej roboty i wychowania, nie zakrywając myt kupieckich ani się zniżając z kupcy ku szkodzie a zatajeniu ceł zdawna^h zwykłych krolewskich tak w Polsce, jako w Litwie.

14. Statuta i ustawyⁱ wszystkie^j, jakiekolwiek i z którejkolwiek przyczyny przeciw narodowi polskiemu w Litwie ustawione i uchwalone^k około nabywania i dzierżenia imienia w Litwie Polakowi, jakokolwiekby go kto dostał i dostawał, chocia po żenie albo^l z wysługi albo^l za kupnem, darownym obyczajem, zamianą i którymkolwiek nabyciem wedla zwyczaju i prawa pospolitego, te wszystkie^j statuta aby żadnej mocy nie miały jako prawu, sprawiedliwości i też spójnej braterskiej miłości i uniej a zjednoczeniu spólnemu przeciwne, ale aby wolno zawždy beł^m tak Polakowi w Litwie, jako Litwinowi w Polsce, każdym słusznymⁿ obyczajem dostawać imienia i dzierzeć je wedle prawa, w którym leży ono imienie.

15. A co się tycze inszych artykułow przywileju Aleksandra krola^o, które jeszcze nie są na warszawskim^p sejmie deklaracją krola JMości^q ani spólną zgodą deklarowane, ale na ten terazniejszy spólny lubelski z warszawskiego sejmu odkładem spólnym zawisły, te^r wszystkie^s, jako są w przywilejach i spisaniu spólnym^t, a ostatecznie w Aleksandrowem^u przywileju i tu w Lublinie od krola JMości poprzod w tej sprawie uniej danem^v opisane, w mocy zupełnej na czasy wieczne zostawać mają, a wszakże ku objaśnieniu lepszemu to przykładając, iż przy tytule Wielkie Księstwo litewskie^w i dostojęństwach i urzędziech wszystkich i zacności stanow wedla^x opisanja przywileju krola Aleksandra cale a nienaruszenie zostać ma, gdyż to zjednoczenia i społeczności tej roztrągnięcia i rozdziału nie czyni.

16. Sejmow innych żadnych osobnych stanom koronnym i litewskim od tego czasu krol JMość składać nie będzie, jedno zawždy spójne sejmy temu obojemu narodowi jako ciału jednemu w Polsce składać będzie, gdzie się JKMości i radam^y koronnym i litewskim nasłuszniej zdać będzie.

17. Dygnitarstw i urzędow, jeśli które wakują albo^x wakować w Wielkim^y Księstwie litewskim^z na^{aa} potym będą, krol JMość nie ma dać nikomu, ażby pierwej^{bb} JKMości i potomkom jego, krolom polskim^{cc} koronowanym, i temu nierozdzielnemu ciału, Koronie polskiej, przysięgę uczynić^{dd}.

148. ^a Brak w VL. ^b VL. wszystkie. ^c M. H. K. i VL. jakimkolwiek. ^d M. i VL. jako i. ^e M. H. i K. słacheckie, VL. szlacheckie. ^f M. H. i K. miejskie, VL. miejskie. ^g M. H. i K. słacheckiego, VL. szlacheckiego. ^h H. K. i L. cel dawno. ⁱ E. uchwały. ^j M. i VL. wszystkie. ^k VL. chwalone. ^l VL. abo. ^m M. H. K. i VL. było. ⁿ M. H. K. i VL. słusznym. ^o M. H. K. i VL. warszawskiu. ^p M. H. i K. ty. ^q M. wszystkie, VL. wszystkie. ^r M. H. K. i VL. spólnym. ^s M. H. K. i VL. Aleksandrowym. ^t H. K. i VL. danym. ^u H. K. i VL. Wielkiego Księstwa litewskiego. ^v M. H. K. i VL. wedle. ^w M. H. K. i VL. radom. ^x VL. abo. ^y M. H. i K. Wielkim, VL. W. ^z W. M. tego wyrazu brak. ^{aa} V. i na. ^{bb} H. i K. pierwej. ^{cc} M. JKMości. ^{dd} M. H. K. i VL. uczynił.

148. ¹ Ob. wyżej nr. 82. ² Ob. wyżej nr. 90. ³ Ob. wyżej nr. 115.
Kutrzeba-Senkowicz, Akty unji Polski i Litwy.

18. Opatrujemy też dostatecznie i warujemy stany i osoby Wielkiego Księstwa litewskiego, aby egzekucja ich samych i potomków ich nietelko^a wedle statutu krola Aleksandra, ale ani wedla^b żadnych przywilejow, listow, konstytucyj^c i uchwał sejmowych w Koronie polskiej uczynionych, danych i uchwalonych jakichkolwiek przeszłych około dobr stołu JKMości w Wielkiem^d Księstwie litewskiem^e, od wszecz przodkow JKMości^f i od JKMości samego od zaczęcia uniej^g w Wielkiem Księstwie litewskiem^h komuzkolwiekⁱ rozdanych, żadnego stanu^l, nie doległa, ale wszystkie^k prawa, przywileje od wszecz przodkow JKMości i od JKMości samego od zaczęcia uniej^g Wielkiemu Księstwu litewskiemu^l, narodom litewskiem, ruskiem, żmudzkiem i innem^m narodom i obywatelom Wielkiego Księstwa litewskiego i też ziemiomⁿ, powiatom, familjam^o i osobam^p do tych czasow dane całe, zupełne i niwczym nienaruszone zostały, także wieczności, feuda albo^q lenna, frymarki, zamiany, dożywocia, zastawy wszelakie na sejmie i bez sejmow^r uczynione wedla^s każdego przywileju wiecznymi czasy dzierżane być mają, nie przywodząc ich w żadną wątpliwość ktorymkolwiek obyczajem albo^t wykładem. Także też nadanie na dygnitarstwa, urzędy, ktore zdawna i właśnie na nie należały, zastawy i summy wszelakie w zupełnem prawie swym zostawione być mają, nie będąc powinni^u żadnej części dochodow zwykłych swych, jakimkolwiek^v obyczajem nazwanych, gdzieindziej^w i na co inego^x nad terażniejsze dzierżenie i przywileje albo^y listy swe do tego czasu odzierżane okrom pożytku swego obracać. A ktoby z przodkow swych, nie mając listow, co grontow i każdej posessej^z jakimkolwiek imieniem nazwanych trzymał, pożywał, takowy tę takową swoją własność i bez listow, jako i^z za listy, ma wiecznie trzymać wedla^{aa} statutu litewskiego starego i nowego i zwyczajow dawnych. Jakoż panowie rady i wszystkie^{bb} stany i posłowie wszystkich^{cc} ziem tym terażniejszym^{dd} postanowieniem zamykają sobie i potomkom swym moc stanowienia i wznawiania jakimkolwiek^{ee} kształtem, także wspomniania i wszelakiego wynalazku wzniesienia egzekucyj^{ff} na wysługi i insze majątności przeszłe. A iż już od tego czasu rozdawanie dobr stołu w Wielkiem Księstwie litewskiem^{gg} ustać ma, wszakoż imiona, ktorebykolwiek^{hh} z domow książęcych i slacheckichⁱⁱ i pańskich ku stołowi JKMości potym przypadać będą, te takowe imiona JKMość wedla wolej^{jj} i łaski swej krolewskiej rozdawać ma tak polskiego, jako i litewskiego slacheckiego^{kk} narodu ludziom, aby się tym służba ziemska wojenna nie zmniejszała^{ll}. Takież w rekuperacj^{mm} od nieprzyjaciela moskiewskiego zamkow, imion, posessejⁿⁿ i dobr wszelakich będzie powinien JKMość tym wracać, czyje to^{oo} ojczyzny i posessej przedtym były^{pp} przed osiągnięciem^{qq} od nieprzyjaciela. A jeśli by na to miejsce^{rr} dano komu co, to się do stołu krola JKMości wracać będzie.

148. ^a M. H. K. i VL. nietylko. ^b VL. wedle. ^c M. H. K. i VL. konstytucyj. ^d M. H. K. i VL. Wielkim. ^e M. H. i K. litewskiem, VL. Ks. L. ^f Słow JKMości brak w M. K. i VL. ^g VL. unji. ^h M. H. i K. Wielkim Księstwie litewskiem, VL. W. Ks. l. ⁱ M. komukolwiek. ^j H. K. i VL. stołu. ^k VL. wszystkie. ^l H. K. i VL. Wielkiego Księstwa litewskiego i, VL. W. Ks. l. i. ^m M. H. K. i VL. litewskim, ruskim, żmudzkiem (VL. żmudzkiem) i innym (VL. innym). ⁿ M. ziemiom, poczem dodaje i, VL. ziemiom. ^o VL. familjom. ^p M. i VL. osobom. ^q VL. abo. ^r M. H. K. i VL. sejmow. ^s M. i VL. wedle. ^t M. H. K. i VL. i. ^u H. K. i VL. powinne. ^v M. H. K. i VL. jakimkolwiek. ^w M. H. K. i VL. gdzieindzie. ^x VL. innego. ^y VL. possessji. ^z Brak w VL. ^{aa} M. H. K. i VL. wedle. ^{bb} M. wszystkie, H. K. i VL. wszystkie. ^{cc} H. i K. wszystkich. ^{dd} M. H. K. i VL. terażniejszym. ^{ee} M. H. K. i VL. jakimkolwiek. ^{ff} VL. egzekucji. ^{gg} M. H. K. i VL. Wielkim Księstwie litewskiem, VL. W. Ks. l. ^{hh} M. H. K. i VL. ktorekolwiek. ⁱⁱ M. H. i K. slacheckich, VL. slacheckich. ^{jj} VL. woli. ^{kk} M. H. i K. slacheckiego, VL. szlacheckiego. ^{ll} VL. zmniejszała. ^{mm} VL. rekuperacj. ⁿⁿ M. H. K. i VL. possessyj. ^{oo} H. K. i VL. te. ^{pp} M. H. K. i VL. były. ^{qq} VL. osiągnięciem. ^{rr} M. miejsce, H. i K. miejsce.

19. Ktore wszystkie^a artykuły my prałaci^b i panowie rada, posłowie ziemscy i inne^c wszystkie stany Korony polskiej znając być chwalebne, potrzebne i obojemu temu narodowi, tak Koronie polskiej, jako^d Wielkiemu Księstwu litewskiemu, jako już jednej spolnej a nierozdzielnej Rzeczypospolitej pożyteczne, a (z) spolnego naszego z stany Wielkiego Księstwa litewskiego zezwolenia w ten list na ten kształt spisane, radzi i^e z dobrą wolą i z dobrą bracką chucią i miłością tak prałatom^f, panom radam^g, posłom ziemskim^h, jako i innym wszystkimⁱ stanom i osobom^j litewskim tym listem naszym^k na wieczne czasy z strony naszej przyznawamy i one pieczęciami, przysięgami, poczcziwościami swemi i potomstwa swego wszelakiego warujemy, utwierdzamy i umacniamy warunkiem, utwierdzeniem^l i umocnieniem^m takimⁿ, jakie nam największe^o i najmocniejsze^p bądź z osob, bądź z miejsc^q i urzędów naszych, tak osobliwym^r, jako i pospolitem^s obyczajem należy, ślubując i obiecując przed Panem Bogiem dobrem^t, uczciwym^u, słacheckim^v i krześcijańskim^w słowem naszym^x, iż to wszystko, co się tu napisało, znać, trzymać i dzierżyć, wypełniać, sami i z potomki swemi na wieczne czasy będziemy bez fortelów wszelakich, nie przywodząc niczego z tych rzeczy na wieki w żadną wątpliwość ani odmianę, nie odstrzelając się też w niwczem^y od tej jedności, w którąśmy się z narodem tego sławnego Wielkiego Księstwa litewskiego związali wedla^z opisania tego to listu naszego i artykułów w tym liście związanych i objaśnionych wiecznemi i wiekuistemi czasy, jaki też nam panowie litewscy dali¹. Ktore spolne nasze spisy^{aa} krol JMość przerzeczony jako pan nasz zwierzchny^{bb} władzą swą krolewską konfirmować nam raczył. A jeśliby ktora strona przywilejow i spisow o spolności uczynionych między temi^{cc} narody tak nam, jako sobie trzymać nie chciała, albo jeden z osobna trzymać nie chciał, przeciw takiej stronie i każdemu z osobna jako przeciwko nieprzyjacielowi naszemu i narodow spolnych powstać z potomkami naszymi przy panie naszym, krolu polskim^{dd}, będziemy powinni. Co wszystko czynić i wypełnić, mocnie dzierżyć w skutku wszystkim zawsze pod naszą przysięgą siebie i potomki nasze obowięzujemy^{ee}.

20. A te wszystkie rzeczy tu postanowione i obwarowane ani przez JKMość, ani przez pany rady i inne^{ff} wszystkie stany i posły ziemskie obojga narodow za spolnem^{gg} zezwoleniem ani pojedynkiem od ktorej części i strony nie mają nigdy wiecznemi czasy być wzruszane^{hh} i odmieniane, ale wieczne, całe i mocne zachowane być mają.

A ku lepszemuⁱⁱ świadectwu rzeczy wyżej opisanych i wiecznej pamięci my przerzeczeni prałaci^b, panowie rada-tak duchowna, jako świecska^{ll} koronna, ktemu posłowie ziemscy na tym walnym i spolnym sejmie lubelskim^{kk} będący zawiesiliśmy na ten list pieczęci nasze. Pisan i dan na tymże sejmie spolnym lubelskim^{kk} dnia^{ll} pierwszego miesiąca lipca roku Pańskiego tysięcznego pięćsetnego sześćdziesiątego^{mm} dziewiątegoⁿⁿ.

148. ^a M. H. K. wszystkie, VL. wszystkie. ^b H. i K. prelati. ^c H. i K. inne. ^d VL. jako i. ^e W. M. brak i. ^f H. K. i VL. prelatom. ^g M. H. K. i VL. radom. ^h M. H. K. i VL. ziemskim. ⁱ M. incem wszystkim, H. K. i VL. innym wszystkim. ^j VL. osobom. ^k M. H. K. i VL. naszym. ^l H. i K. utwierdzeniem. ^m H. i K. umocnieniem. ⁿ M. H. K. i VL. takim. ^o VL. największe. ^p VL. najmocniejsze. ^q M. miesc, H. i K. mieśc. ^r M. H. K. i VL. osobliwym. ^s M. H. K. i VL. pospolitym. ^t M. H. K. i VL. dobrym. ^u H. K. i VL. uczciwym. ^v M. H. i K. slacheckim, VL. szlacheckim. ^w M. H. K. i VL. chrześcijańskim. ^x M. H. K. i VL. naszym. ^y H. i K. niwczem, M. i VL. niwczem. ^z H. K. i VL. wedle. ^{aa} E. spisy nasze. ^{bb} M. H. K. i VL. zwierzchni. ^{cc} M. H. i K. tymi. ^{dd} M. H. K. i VL. polskim. ^{ee} H. K. i VL. obowięzujemy. ^{ff} H. i K. inc. ^{gg} M. H. K. i VL. spolnym. ^{hh} Or. wrzusane. ⁱⁱ M. k lepszemu. ^{ll} M. H. K. i VL. świecska. ^{kk} M. H. K. i VL. lubelskim. ^{ll} M. H. K. i VL. pierwszego dnia. ^{mm} M. i VL. sześćdziesiątego. ⁿⁿ H. i K. 1569